

La calor del moment

El paradigma sostenibilista exigeix una postura empírica

13/06/2011

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

Una de les conclusions més interessants que es poden extreure de la primacia del món anglosaxó per damunt del francès -que durant segles va ser el màxim referent en tots els àmbits- és que les abstraccions són menys útils per adaptar-se a un món canviant que l'empirisme.

El problema de les grans proclames, com Llibertat, Igualtat i Fraternitat, és que abonen el terreny per a les grans contradiccions. Històricament i brandint aquest lema, França s'ha autoerigit en guardiana i defensora la diversitat cultural del món. I mentrestant, en el territori de la república i en democràcia, no només s'han marginat les manifestacions culturals i lingüístiques autòctones, sinó que els nens que per error han fet aflorar a les aules el seu accent o la paraula en la llengua equivocada han estat sotmesos a càstigs severs i vexacions davant la resta de companys. Aquest *petit detall* no va tenir cap importància el maig del 1968. Els indignats del moment estaven per somnis més elevats, tot i que sense ser-ne conscients donaven el màxim sentit a la frase de *Il Gattopardo* "si volem que tot segueixi igual, cal que tot canviï". I, efectivament, els hereus del general de Gaulle són al poder més de 40 anys després.

(F)

L'esperit revolucionari perviu i periòdicament irromp amb força a algunes societats occidentals, i molt especialment a les de l'àmbit llatí, com estem veient aquests dies. Però curiosament són els pobles on les democràcies s'han construït sense alliberaments d'energia cataclísmics, com la Gran Bretanya o els Països Baixos, els que han demostrat disposar dels sistemes més resilients a través del temps. Aquesta constatació ens fa sospitar que una comunitat que, per les raons que sigui, es veu abocada a una situació en què ja no li agrada el sistema que ha construït, difícilment serà capaç d'arreglar-lo perquè de sobte un grup de ciutadans sentin que "tot és possible".

Els moviments que han tingut protagonisme aquests dies han posat damunt la taula propostes més que raonables que de ben segur recollirien el favor de gairebé tota la societat, com sancionar la mala praxi bancària. Però, també d'altres que probablement no suscitarien tanta unanimitat, com el manteniment de l'ajut als aturats de llarga durada. Tenint això en compte i si, com alguns eslògans reclamaven, deixéssim de fer confiança als polítics i els substituïssim per assemblees, les discrepàncies apareixerien d'immediat. Tard o d'hora aquestes divisions acabarien cristal·litzant en sectors d'opinió organitzats i una nova estructura, amb alguna cosa semblant als partits polítics, acabaria prenent forma. Un meravellós gir de 360 graus.

L'ús dels termes polític o banquer, així en genèric, que s'ha fet darrerament, és un clar procés d'abstracció, igual que la cèlebre proclama de 1789. En lloc de parlar dels elements que constitueixen realitats concretes, fet que implicaria la tasca d'avaluar uns quants polítics individualment i valorar-ne les accions, s'opta per crear un concepte únic perquè així se'l pot adjectivar ràpidament (polítics corruptes) i continuar amb aquesta simplificació sense que espantlli l'argumentari que s'ha dissenyat. En aquest argumentari el ciutadà, de nou en genèric, té assignat el paper del bo i per la seva desgràcia s'ha convertit en "mercaderia en mans dels polítics i dels banquers". Però si mirem el que ha passat en

les darreres eleccions, descobrirem que, en alguna comunitat autònoma, un nombre molt important de ciutadans, amb noms i cognoms, ha decidit premiar el coqueteig amb la corrupció d'un nombre determinat de polítics amb noms i cognoms. Això no encaixa amb el guió.

(F)

Tanmateix, si obviem la qüestió dels plantejaments, sí que hi ha en les mobilitzacions un fons de veritat inqüestionable: el sistema democràtic actual comença a no respondre bé a les necessitats de la societat. Tot sovint el debat es planteja entre la democràcia representativa i la participativa. En la primera ressona l'eco del segle XIX i de la burgesia que la va crear i, en la segona, un model de decisions sense intermediaris que, tot i els precedents medievals, sembla particularment adient per a la societat en xarxa del segle XXI. Em fa l'efecte, però, que en aquest debat estem discutint la mida de les porteries i la longitud del camp i ens oblidem de la preparació dels jugadors.

La complexitat creixent del món aboca les persones a una certa paràlisi davant les decisions, a no ser que es deixin endur per les simplificacions. En les propostes sorgides en l'escalfor de l'*spanish revolution* hi dominen les mesures que demanen una forta despesa pública. Una opció impossible sense afrontar el repte previ de com generar més riquesa mentre, al mateix temps, readaptem el model econòmic per fer front a la competència asiàtica, sense malmetre els recursos i l'entorn.

(F)

El paradigma sostenibilista és l'àmbit on cal resoldre aquesta difícil equació i lliga molt malament amb les visions duals d'opressors i oprimits, o amb els conceptes genèrics. Ben al contrari, exigeix una postura empírica: saber veure i acceptar que no podem prescindir de cap agent en la via de les solucions i que cal treballar cas per cas. Agradi o no, els inversors capitalistes són necessaris per dotar-nos d'infraestructures que ens permetin accelerar la transició energètica cap a un món descarbonitzat. I la bona notícia és que ho estan començant a fer moguts pel seu propi interès.

El capital en si és neutre. Podem dimonitzar-lo o orientar-lo en la bona direcció. En aquest sentit no és gaire diferent de la democràcia participativa, un capital humà que no garanteix per definició la presa de decisions encertades. Per a tot plegat només fa falta coneixement i esperit crític, fites que demanen temps i calma. Tot el contrari d'una erupció.

Periodista **Etiquetes:** [Cultura](#) (/etiquetes/cultura)

[Món](#) (/etiquetes/mon)

[Participació](#) (/etiquetes/participacio)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/la-calor-del-moment>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/la-calor-del-moment>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](#) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>

[Arxiu \(/arxiu\)](#)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](#)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](#)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](#)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](#)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](#)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](#)

<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>

<http://www.twitter.com/xarxasost>

<http://youtube.com/xarxasost>

[\(rss.xml\)](#)